

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De scholasticæ Theologiæ Vanitate, qua superioris
ætatis homines, doctrinam & religionem suam
tueba[n]tur, Liber, in locos communes digestus. Omnibus
ueræ ac solidæ pietatis studiosis in primis ...**

Sarcerius, Erasmus

Francoforti, 1541

VD16 S 1775

De Vita Aeterna, seu beatitudine, item de resurrectione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29838

DOCTRINA SCHOLAST.

Scandalum est dictum uel minus rectū præbens alijs occasionem ruinæ.

Omne scandalum actiuū dantis est peccatū.

Scandalum actiuum per se, id est, intentum, est speciale peccatum, non autem per accidens.

Scandalum actiuum intentum, est specialiter peccatum formaliter, ex parte finis, & habitus imperantis, scilicet alijs, non autem ex parte obiecti, & habituum elicientium, nec etiā scandalum non intentum.

Utrunq; scandalum & actiuum & passiuum est aliquando ueniale, & aliquando mortale.

Scandalum actiuum est grauius peccatū, q̄ passiuum.

Scandalum actiuum uel passiuum non conuenit perfectis, nisi de ueniali, sed imperfectis etiam de mortali.

DE VITA AETERNA, seu beatitudine, item de re- surrectione.

Vitæ æternæ gaudia non solum spiritualia, sed & corporalia erunt.

Vita æterna est merces debita pro nostris meritis.

Ad uitā æternā patet aditus ex purgatorio.
Scriptum est: Si uis ad uitam ingredi, serua mā
da

DE VITA AETERNA. 151

data: ergo uita aeterna pendet ex conditione legis.

Vita aeterna dicitur merces: ergo debetur pro operibus.

Opera sunt digna uita aeterna, tanquam debita mercede.

Vita aeterna si non est debita merces, fit incerta, quia debitum certum est, misericordia autem incerta, non aliter atq; in foro apud homines ius certum est, misericordia incerta.

Vita aeterna quia uocatur merces, igitur debetur ex condigno pro bonis operibus.

Vita aeterna proprie pro operibus debetur, quia Paulus dicit: Reddet unicuique propter opera sua &c.

Nullo adulto confertur uita aeterna, nisi propter aliquod meritum.

Deus iustus iudex iuste remunerat: nullum ergo bonum irremuneratum, & nullum malum impunitum relinquit, quare dat Deus uitam aeternam ex merito.

Duplex ordo a deo institutus est ad uitam aeternam, seu salutem. Primus est necessarius, & hic est obseruantia preceptorum, secundum illud: Si uis ad uitam ingredi, serua mandata. Secundus ordo est compendiosus, & utilis, non tamen necessarius, sicut obseruatio consiliorum Evangelicorum. *de resurrectione.*

Resurrectionis causae sunt nostra merita.

In

DOCTRINA SCHOLAST.

In resurrectione omnes resurgemus ad magnitudinem corporis dominici.

Beatitudo, seu uita æterna consistit in Dei uisione, fruitione & uentione.

Vita æterna nō potest obtineri, nisi per has uirtutes theologicas, per fidem, spem, & charitatem.

Tota uis merendi uitam æternam consistit in charitate, non tamen totus effectus, quia merendi effectus consistit etiam penes magnitudinem operis.

Quod ex condigno mereamur uitam æternam, multæ sunt causæ. Prima est efficacia doni spiritus sancti cooperantis in merito. Secunda, ueritas Dei promittentis. Tertia, persuasibilitas liberi arbitrii consentientis & finaliter perseverantis. Quarta est difficultas status merendi. Quinta est dignitas Christi nostri capitis, interuenientis, quod glorificari debet cum suis membris. Sexta, est liberalitas Dei tribuentis, quem non decet parua reddere. Septima, obsequium sibi fideliter obtemperantis. Octaua, nobilitas operis, quod ex charitate procedit, & ideo non potest sufficienter, nisi summo bono remunerari &c.

Quoniam igitur homo meruit uel demeruit, in anima simul & corpore punietur, uel præmiabitur in utroq; unde in eisdem oportet ipsum resurgere.

In.

Inter resurgentes erit magna differētia, quā-
tum attinet ad ordinem dignitatis, nam mali re-
surgent difformes & passibiles, in bonis autem
natura seruabitur.

Resurrectio tria corriget in natura defectū,
sicut in pueris, & in mutilatis: superfluum, scili-
cet unguium &c. errorem, sicut in menstruosi-
tate membrorum.

De aureolis in uita æterna, hæc sequentia te-
nenda sunt:

Aureola est mentis speciale gaudium, ex o-
pere præcellenti & priuilegiato. Sciendū est,
quod sicut ex gaudio essentialis præmij, quod
quidem est aurea, redundat in corpus quidam
decor, qui est gloria corporis: ita ex gaudio au-
reolæ resultat quoque aliquis decor in corpus,
ut sic aureola sit principaliter in mente, scilicet
per quandam redundantiam fulgeat etiam in
carne.

Tribus generibus hominum debetur aureo-
la, quod patet multiplici ratione.

Primo, ex operibus excellentissimis trium
animę potentiārū. Excellentissimum autem ra-
tionalis est prædicatio ueritatis. Excellentissi-
mum opus concupiscibilis est obseruatio casti-
tatis uirginalis. Excellentissimum opus irasci-
bilis est perperessio mortis, unde patet, quod præ-
dicatoribus, uirginibus, et martyribus debetur
aureola.

Sc.

DOCTRINA SCHOLAST.

2° Secundo patet horum numerus, & sufficientia ex hostibus, quos per pugnas magnificas uincimus, qui sunt: mūdus, caro, dæmon.
1.
2.
3.
Martyres enim uincunt mūdum, uirgines carnem, prædicatores diabolum, quoniam enim non solum de se, sed etiam de cordibus aliorum expellunt.

3° Tertio patet idem per uictoriam triplicium passionum: sunt enim passiones innatae, illatae, & in cordibus alienis, sed passiones innatas superant uirgines, illatas martyres, illas aut, quæ sunt in alienis cordibus uincunt prædicatores.

4° Quarto distinguuntur aureolæ, secundum ea, quibus Christo nobilissime cōformamur. Christus enim fuit doctor, secundum quod ueritatem mundo manifestauit: fuit quoque martyr, secundum quod pro mundo passionem sustinuit: fuit etiam uirgo, secundum quod puritatem seruauit.

5° Quinto sumuntur aureolæ secundum præfigurationem in ueteri Testamento: tria namque habebant aureolas, sicut legitur in Exodo, scilicet altare incensi, arcam fœderis, & mensa propositionis.
1.
2.
3.
Prima significat aureolam martyrum, qui corpora sua super altare passionis immolauerunt. Secunda signat aureolam uirginum, qua sicut arca fœderis fuit auro intus & extra decorata, ita uirginitas mentem & corpus ornat. Tertia signat aureolam prædicatorum, qui sicut

sicut mensa propositionis ministrant panes doctrinae.

Palma est praemium accidentale, quod nec radici, nec operi debetur, sed uoluntati, tale praemium habuit S. Martinus, eo quod martyriū desiderauit, licet opus non fuerit subsecutum, unde cātatur de ipso: O sanctissima anima, quā si gladius persecutoris non abstulit, tamen palmam martyrī non amisit. Hæc autem palma, nec aurea, nec aureola dici debet.

Aureola prima debetur martyrībus, in quibus perfectissima historia est de impugnatione exteriori, & hæc perfectio uictoriæ consideratur ex duobus: Primo ex magnitudine passionis, quia inter omnes passiones illas exterius præcipue mors tenet locum: præterea dolor tactus omnibus alijs doloribus præeminet, & ideo in hoc gloriosior uictoria est: Secundo consideratur ex causa pugnae, quæ ipse Christus est, poena enim nō facit martyrem, sed causa, hoc est, mors. Sciendum, quod martyr secundum hoc, quod exterius affligitur, non debetur praemium, sed secundum hoc, quod uoluntariè sustinet, quia non meremur nisi per ea quæ in nobis sunt, & nullo modo per ea, quæ extranos sunt. Sicut non demeremur, nisi per ea, quæ intra nos sunt. Quanto autem illud quod quis sustinet uoluntariè, difficilius est uo-

DOCTRINA SCHOLAST.

luntati sustinere, tanto uoluntas quæ propter Christū illud sustinet, ostenditur firmitus in Christo fixa, & ideo excellentius ei præmium debetur &c.

⁶
2 Aureola secundā debetur uirginibus propter singularem uictoriam, quam de carne obtinent, contra quam continuè bellum geritur, quamuis autem & uiduæ pugnent contra carnem, perfectius tamen uirgines triumphant, quia nobilissimum genus uictoriæ est, hosti nūquam cessisse. Illis uirginibus tantummodo aureola debetur, quæ propositum habuerunt, uirginitatem perpetuò cōseruandi, quamuis hoc propositum fuerit interruptum, integritate tamen carnis manente, dūmodo in fine uite reperiuntur ad primum propositum redisse, quia uirginitas mentis recuperari potest, sed non uirginitas carnis. Si autem aliqua sit uirgo carne, quæ si propositum nō habuerit, perpetuò uirginitatem seruandi, non est tamen dubiū, quin habitura sit speciale gaudium de incorruptione corporis super essentialē gaudium, sicut etiam innocentes de hoc gaudebunt, quod immunes à peccato fuerunt, quamuis peccandi oportunitatem non habuerunt.

Nota etiam hoc; aliqua uirgo potest corrumpi carne, nec tamen aureolam amittit, sicut illa quæ uiolenter opprimitur.

Sciendum & hoc est, quod uirginibus debetur

eur

tur fructus ~~centesimus~~, & hoc quia coelestem ui-
ram ducunt, quæ significatur per centum, quia
numerus ille de læua transit ad dexteram.

Viduis debetur fructus ~~sexagesimus~~, quia ta-
les exercere se debent in operibus misericor-
diæ, quæ significantur per quadraginta.

Coniugatis autem debetur fructus ~~tricesi-~~
~~mus~~, quia talibus sufficit implere decalogū tri-
nitatis, ex ductu enim trinarū in denarium fiūt
triginta, unde uersus.

Cum sexagesimum fructum capiant uiduati,

Tricesimus dabitur uxoribus associatis.

Virginæ dabitur centesimus integritati.

Aureola tertia est prædicatorum, quia perfe-
ctissima uictoria obtinetur contra diabolū,
quando aliquis non solum diabolo impugnan-
ti non cedit, sed etiam eum de regno ipsius ex-
pellit, & non solum à se, sed etiam ab alijs.

Nemini debetur hæc aureola, nisi actu ipse
prædicet, unde non habitui, sed actui pugne de-
betur, sicut & Apostolus dixit: Non nisi qui le-
gitimè certauerit.

Tot erunt etiam particularia gaudia in uita
æterna, quæ quilibet habet in se, uel in alijs,
quòd ea solius Dei nostri notitia comprehen-
dit &c.

In uita futura, tantum quisque gaudebit de
bono alterius, quantum de proprio.

DOCTRINA SCHOLAST.

Ex omnibus gaudijs ac præmijs uitæ eternæ quædam spectant ad animam, quædam uerò ad solum corpus, quædam ad coniunctum, quæ tamen felici fine quisq; beatus secundum merita recipiat sine fine, Nota & hos uersus de aureolis.

Aureolam martyr, doctor, uirgoq; meretur.

Fructus centenus sexagenusq; tricenus

Virginibus, uiduis & coniugibus tribuetur.

Beatitudo est operatio ultima, & perfectio.

Beatitudo est uita æterna, non quidem esse, sed operatio.

Tota essentia beatitudinis, est uita æterna.

Beatitudo habet rationem præmijs.

In uita contemplatiua plures sunt beati, q; in uita actiua.

Actus intellectus speculatiui, sunt propinquiores ultimæ beatitudini, secundum similitudinem, q; actus intellectus practici, sed è cõuerso secundum præparationem animi & meriti.

Essentia beatitudinis cõsistit in actu intellectus, sed delectatio eius in uoluntate.

Homo appetendo beatitudinem, potest mereri eam.

Dignitas beatorũ in anima & in corpore, est secundum gradus meritorum.

Gaudiũ beatorũ potest augeri, usq; ad diem iudicij. Resurrectio probabiliter loquẽdo, erit in crepusculo, sole existente in Oriente, & luna in

in Occidente, sicut fuerunt creati.

Omnes resurgentes cognoscent omnia, & singula peccata, & merita propria & aliena, in breui tempore, uirtute Dei, & tamen beati non dolebunt, nec erubescunt etiam de suis peccatis &c.

Partes essentialis & organicae resurgent in eodem situ, quo prius, non autem partes materiales, nec accidentales.

Totum quod materialiter fuit in homine, quo ad totalitatem speciei, resurget, non autem quo ad totalitatem materiae.

Vnumquodque resurget in eo, in quo magis participat uirtutem speciei, & si aequaliter, tunc resurget in eo, in quo antea fuit, sicut in nutrito carnibus humanis, & Deus supplebit in alio aliunde, ut in pueris.

Semen resurget in genito tantum, non in generante, de cuius perfectione non fuit.

Omnes resurgent in aetate iuuenili, non quo ad numerum annorum, sed quo ad staturam.

Non omnes resurgent in equali quantitate, sed in quantum peruenissent, natura non errate remota superfluo, ut in gigantibus, & suppleto defectu, ut in nanis.

Natura mortalitatis non auferetur a resurgentibus, sed erunt eiusdem speciei sicut nunc.

Corpora sanctorum post resurrectionem erunt impassibilia proprie, ex domino anime su

DOCTRINA SCHOLAST.

pra corpus, & magis in magis beatis, & nō natura quinti corporis, sicut quidam dicūt, quia corpus quintum non uenit materialiter ad cōpositionē corporis humani. Et impossibile est dicere, q̄ aliqua uirtus corporis cœlestis transferat corpus humanum ad proprietatem gloriæ, qualis est impossibilitas corporis gloriosi cum immutatione corporis humani.

DE ORATIONE.

Oratio ex opere operato, meretur exauditionem, iustitiam, & res alias.

Oratio potest ligari ad certas circūstantias.

Oratio cum dubitatione impetrat exauditionem.

Orare etiam licet, quando nullam habemus necessitatem.

Præceptum Dei est, orare pro mortuis.

Speciales orationes applicatæ uni personæ, per prælatos, uel etiam religiosos, plus profunt eidem, quàm generales, etiam non partibus cæteris.

Infidelitas est, orare pro eo, de quo certissimus, quod in cœlo est, sicut & iniuriã facit martyri, qui orat pro eo.

Etiam pro damnatis orandum est, quia latro in morte poenituit, sed non publicè, uerum in secreto.

Pro